

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 506/2025-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Janou Šepelovou, advokátkou Námestie slobody 13/25, Humenné, proti postupom vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Humennom v konaní č. ORPZ-HE-OKP-103-038/2025 (predvolaniam z 12. júna 2025 a 8. augusta 2025 a výsluchu z 9. júla 2025) a Krajskej prokuratúry v Prešove pri rozhodovaní a výkone európskeho vyšetrovacieho príkazu takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 27. augusta 2025 domáha vyslovenia porušenia základných práv na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ochranu súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy, súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, nevypovedať podľa čl. 47 ods. 1 ústavy, právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 ústavy, vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, žiaden trestný čin bez zákona podľa čl. 49 ústavy, prezumpciu nevinu podľa čl. 50 ods. 2 ústavy a práv na osobnú slobodu podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ochranu súkromného a rodinného života podľa čl. 8 dohovoru, účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru a účinný prostriedok nápravy a spravodlivý proces podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) postupmi krajskej prokuratúry a vyšetrovateľa ako vykonávajúcich justičných orgánov podľa zákona č. 236/2017 Z. z. o európskom vyšetrovacom príkaze v trestných veciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších orgánov.

II.

2. Sťažovateľka je konateľkou obchodnej spoločnosti. Vyšetrovateľ ju 12. júna 2025 ako svedka predvolal na výsluch 9. júla 2025, a to pri vykonávaní európskeho vyšetrovacieho príkazu,

ktorý sa týkal toho, že obchodná spoločnosť sťažovateľky poľskej obchodnej spoločnosti nezaplatila 2 570 eur za vykonanú dopravu. Výsluch 9. júla 2025 sa uskutočnil, no vyšetrovateľ sťažovateľke odmietol vydať rovnopis zápisnice o tomto výsluchu. Sťažovateľka tak opisuje svoju argumentáciu z výsluchu. Tvrdí, že na výsluchu namietala, že nezaplatenie za dopravu nie je trestným činom, a preto nemala byť predvolávaná. Okrem toho sa s ňou koná ako s podozrivou, a preto nemôže byť svedkom. Sťažovateľka uvádza, že vyšetrovateľa žiadala, aby jej vysvetlil, z čoho je podozrivá a prečo by malo ísť o trestný čin, a nie civilnú záležitosť. Vyšetrovateľ jej však nevyhovel. Sťažovateľka ďalej uvádza, že na výsluchu žiadala, aby jej boli predložené všetky dôkazy, z ktorých má vyplývať dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu. Ani tomu vyšetrovateľ nevyhovel. Sťažovateľka tiež opisuje, že namietala, že uznanie a výkon európskeho vyšetrovacieho príkazu, na základe ktorého bola predvolaná na výsluch, malo byť odmietnuté, pretože skutok na Slovensku nie je trestným činom.

3. Vyšetrovateľ sťažovateľku následne kontaktoval telefonicky a SMS správami s tým, že na príkaz Krajskej prokuratúry v Prešove je povinná vypovedať ako svedok vo veci neuhradených faktúr a že jej námietky prednesené na výsluchu sú nesprávne. Sťažovateľka bola následne 8. augusta 2025 predvolaná na výsluch 15. augusta 2025, ktorý bol preložený na 28. august 2025.

III.

4. Namietané porušenie ústavných práv sťažovateľka vyvodzuje z toho, že pred vykonaním vyšetrovacieho príkazu nebola v rozpore so zákonom o vyšetrovacom príkaze posúdená trestnosť činu, pre ktorý bol vydaný európsky vyšetrovací príkaz. Je toho názoru, že k zásahu do jej ústavných práv postupom vyšetrovateľa došlo aj napriek tomu, že krajská prokuratúra nesprávne neodmietla európsky vyšetrovací príkaz, keďže skutok, pre ktorý sa má výsluch vykonať, nie je na Slovensku trestným činom. Sťažovateľka ďalej namieta, že pri výsluchu neboli rešpektované jej práva ako podozrivej, keďže formálne bola označená ako svedok. Ďalej namieta nedostatky predvolania, v ktorom bola nesprávne označená ako svedok a v ktorom nebola uvedená trestná vec, ktorej sa predvolanie týka.

5. Rovnako ako na výsluchu pred vyšetrovateľom namieta porušenie svojich práv podozrivej, ktoré vyplývajú zo smerníc Európskeho parlamentu a Rady 2012/13/EÚ o práve na informácie v trestnom konaní (ďalej len „smernica 2012/13/EÚ“) a 2013/48/EÚ o práve na prístup k obhajcovi v trestnom konaní a v konaní o európskom zatykači a o práve na informovanie tretej osoby po pozbavení osobnej slobody a na komunikáciu s tretími osobami a s konzulárnymi úradmi po pozbavení osobnej slobody (ďalej len „smernica 2013/48/EÚ“). K tomu malo dôjsť tým, že vyšetrovateľ nevyhovel jej žiadostiam, ktoré uviedla na výsluchu. V tejto súvislosti zdôrazňuje porušenie jej práva podľa čl. 47 charty na účinný prostriedok nápravy pred súdom v prípade porušenia akéhokoľvek práva zaručeného právom Únie. Podľa sťažovateľky slovenské právo jej v súvislosti s namietaným porušením práv na informácie v trestnom konaní, prístup k obhajcovi v trestnom konaní a nevypovedať neposkytuje účinný prostriedok nápravy pred súdom. Sťažovateľka tiež namieta to, že vyšetrovateľ jej mal podľa § 33b ods. 1 Trestného poriadku poskytnúť zápisnicu o jej výsluchu. Zdôrazňuje, že namietaným postupom dochádza k prevráteniu dôkazného bremena, keď sa od nej ako od svedkyne očakávalo, že ako svedok bude preukazovať svoju nevinu, čo je v rozpore s prezumpciou nevinu a jej právom nevypovedať.

6. Sťažovateľka z toho, že nie je daná právomoc všeobecného súdu, na ktorý by sa mohla obrátiť so žiadosťou o ochranu základného práva v podobe opravného alebo iného prostriedku, vyvodzuje, že je daná prípustnosť jej ústavnej sťažnosti. Nesúhlasí s právnym názorom ústavného súdu o tom, že by účinným prostriedkom nápravy podľa čl. 47 charty bola žaloba podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zodpovednosti štátu“), keďže ide o následný kompenzačný mechanizmus voči už ukončenému zásahu, nie preventívnu a okamžitú ochranu základných práv. Zastáva názor, že pokiaľ ide o aktuálny alebo pokračujúci zásah alebo hrozí jeho opakovanie, náhrada škody či konštatovanie porušenia práv podľa zákona o zodpovednosti štátu finančnou satisfakciou neodstraňuje podstatu namietaného porušenia. Ide len o zdĺhavý (nutnosť podať žiadosť, na ktorej vybavenie má štátny orgán lehotu šesť mesiacov a až po jej uplynutí je možné domáhať sa ochrany pred súdom) a čisto reparačný mechanizmus, ktorý neposkytuje okamžitú a efektívnu ochranu a nápravu porušených práv. Preto je jediným efektívnym nástrojom len ústavná sťažnosť. Okrem toho v jej prípade zásah do jej práv opakuje a trvá, čím hrozí jeho opakovanie. Práve táto hrozba je okolnosťou hodnou osobitného zreteľa.

IV.

7. Ústavná sťažnosť je podľa § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) neprípustná a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde odmietnutá. Nemožno sa stotožniť s východiskom sťažovateľky, že žaloba podľa zákona o zodpovednosti štátu nie je účinným prostriedkom nápravy. Tento zákon postihuje akýkoľvek výkon verejnej moci, ktorým nie je len rozhodovanie, ale aj úradný postup orgánov verejnej moci o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických alebo právnických osôb. Podľa § 3 ods. 1 písm. d) zákona o zodpovednosti štátu štát zodpovedá za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci nesprávnym úradným postupom pri výkone verejnej moci. Pojem nesprávny úradný postup § 9 ods. 1 zákona o zodpovednosti štátu definuje široko a otvorene len použitím tohto pojmu „*nesprávny úradný postup pri výkone verejnej moci*“ s následným demonštratívnym výpočtom okolností, ktoré možno posúdiť ako nesprávny úradný postup, a taxatívnym výpočtom okolností, ktoré za nesprávny úradný postup považovať nemožno.

8. Takýmto nesprávnym úradným postupom môže byť i to, že krajská prokuratúra v rozpore s predstavami sťažovateľky nepostupovala správne, keď neodmietla vykonať vyšetrovací príkaz. Rovnako nesprávnym úradným postupom môže byť i to, že vyšetrovateľ sťažovateľku predvolal nie ako podozrivú alebo ako svedka a zároveň nereflektoval na jej práva podozrivej. Všetky tieto postupy, ktoré sama sťažovateľka označuje ako nesprávny úradný postup, možno podriaadiť pod § 9 ods. 1 zákona o zodpovednosti štátu. Nesprávny úradný postup podľa § 15 ods. 1 zákona o zodpovednosti štátu zakladá osobitný nárok na náhradu škody, ktorý si možno uplatniť žiadosťou o jeho predbežné prerokovanie na príslušnom orgáne, ktorým je orgán konajúci v mene štátu podľa § 4 zákona o zodpovednosti štátu. Ak orgán konajúci v mene štátu takýto nárok na náhradu škody v celom rozsahu neuspokojí, môže sa sťažovateľka ako poškodená domáhať uspokojenia nároku na súde (§ 16 ods. 4 zákona o zodpovednosti štátu). Súčasťou tohto nároku nie je len náhrada skutočnej škody a ušlého zisku, ale aj nárok na to, aby bolo konštatované porušenie práva, keďže všeobecný súd sa musí primárne vysporiadať s jeho základom tak, že musí určiť, či tvrdené konanie orgánov štátu bolo nesprávnym, a teda protiprávnym úradným postupom.

9. Okrem toho ak došlo k nesprávnemu úradnému postupu a iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa poškodenému aj nemajetková ujma v peniazoch (§ 17 ods. 2 zákona o zodpovednosti štátu). Z toho plynie, že sťažovateľkou tvrdené porušenie ústavných práv možno v podústavnom práve podriaadiť pod nesprávny úradný postup podľa zákona o zodpovednosti štátu. Pre tento tvrdený nesprávny úradný postup krajskej prokuratúry a ňou inštruovaného vyšetrovateľa si sťažovateľka môže uplatniť svoj nárok, ktorého súčasťou môže byť aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, tak ako si ju uplatnila v podobe finančného zadosťučinenia v ústavnej sťažnosti. Pritom jej nič nebráni v tom, aby v prípadnej žalobe namietala porušenie tých ústavných práv, ktorých porušenie namieta aj v ústavnej sťažnosti. Tento prístup k súdnemu prieskumu postupov krajskej prokuratúry vylučuje porušenie práva na účinný prostriedok nápravy pred súdom podľa čl. 47 charty.

10. Článok 47 charty dáva členským štátom široký priestor na to, akým spôsobom upraví prístup k súdu. Členské štáty musia vytvoriť efektívny prístup k súdu, ktorý môže byť obmedzený aj takými prostriedkami, s ktorými pracuje zákon o zodpovednosti štátu. Preto nie je vylúčený prístup súdu obmedziť povinným predbežným konaním, ak tým podstatne nie je sťažený prístup k súdu. Rovnako sa nevyžaduje, aby prostriedky nápravy mali odkladný účinok. (bližšie JARASS, H. D. Charta der Grundrechte der Europäischen Union. Kommentar. C. H. BECK : München 2021, s. 433 – 434). Prístup súdu podľa zákona o zodpovednosti štátu je obmedzený pomerne krátkou lehotou šiestich mesiacov, po uplynutí ktorej sa sťažovateľka s porušením svojich práv nesprávnym úradným postupom môže, ak jej nebude vyhovené, obrátiť na súd žalobou, v konaní o ktorej všeobecne súdy budú musieť preskúmať, či došlo k porušeniu jej práv nesprávnym úradným postupom krajskej prokuratúry a vyšetrovateľa. Výsledkom tohto konania môže byť konštatovanie porušenia jej práv s priznaním prípadnej náhrady škody či nemajetkovej ujmy. Nemožno dospieť k záveru, že by takýto postup nebol efektívnym prostriedkom nápravy porušenia práv sťažovateľky. Ak by bol prijatý takýto argument sťažovateľky, civilné sporové konanie by nemohlo byť účinným prostriedkom nápravy žiadneho z ústavných práv, ktoré poskytuje nielen charta, ale aj ústava a dohovor.

11. Nemožno dospieť k záveru, že by v prípade sťažovateľky boli dané dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Jednak to nevyžaduje intenzita zásahu do práv sťažovateľky opakovaným predvolaním zo strany vyšetrovateľa na výsluch. Proti tomuto zásahu sa sťažovateľka bráni a môže brániť svojou argumentáciou, pričom praktickým výsledkom je to, že odmieta ako svedok vypovedať. Je na vyšetrovateľovi a krajskej prokuratúre, aby sa s týmto faktom pri vybavovaní európskeho vyšetrovacieho príkazu prakticky vysporiadali.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. septembra 2025

Robert Šorl
predseda senátu